
Disposicions emanades dels Coprínceps

Codi de l'Administració

Els Delegats Permanents de SS.EE. els Coprínceps

Vist el Decret del 15 de gener del 1981 en la seva exposició de motius i, particularment, el Títol II, 1r a) relatiu al Codi de l'Administració;

Vist el text del Codi de l'Administració adoptat pel Consell General de les Valls als 13 de juliol de 1987;

Per aquesta Llei aprovem el Codi de l'Administració, el text del qual és com segueix:

Capítol I. L'Ordenament Jurídic i les fonts del Dret Administratiu

Article 1

L'ordenament jurídic del Principat es subjecta als principis de legalitat, de jerarquia, de publicitat de les normes jurídiques, de no retroactivitat de les disposicions restrictives dels drets individuals que comportin un efecte desfavorable o estableixin una sanció, de seguretat jurídica, de responsabilitat dels poders públics i d'interdicció de tota arbitriarietat.

Article 2

Els andorrans tenen el dret de participar en els afers públics per mitjà de representants lliurement elegits. Tenen el dret d'accedir en pla d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, segons les condicions exigides pel Dret.

Article 3

Tothom contribuirà a les despeses públiques en proporció a la seva capacitat econòmica, mitjançant un sistema fiscal just, establert per la Llei i fonamentat en els principis de generalitat i de distribució equitativa de les càrregues fiscals.

L'establiment i l'execució dels pressupostos de les entitats públiques es regiran per principis d'eficàcia i d'economia.

Article 4

Es reconeix la propietat privada. Només podrà limitar-se, de conformitat a la Llei, per motius d'utilitat pública o d'inte-

rès social, i mitjançant una justa indemnització.

Article 5

L'Administració respectarà el principi del caràcter subsidiari de l'activitat pública respecte a la iniciativa privada.

Les administracions públiques limitaran llur activitat als serveis essencials per a la comunitat, procurant en qualsevol cas que llur gestió, quan sigui possible i no impliqui l'exercici de funcions d'autoritat, es porti a terme mitjançant fórmules de gestió indirecta.

Article 6

L'Administració pública es regeix per les normes emanades:

1. dels Coprínceps.
2. del Consell General de les Valls.
3. del Consell Executiu en l'exercici del seu poder reglamentari, d'acord amb la llei vigent.
4. de les corporacions locals.
5. del dret consuetudinari i del dret comú.

Aquesta enumeració en l'ordre establert, constitueix la jerarquia de les normes jurídiques vigents al Principat.

Article 7

Cap norma de rang inferior no podrà, sota pena de nul·litat de ple dret, infringir les regles establertes per una norma superior.

En cap cas els jutges, els tribunals, les autoritats o els funcionaris no aplicaran disposicions generals o reglaments que transgredeixin el principi de jerarquia de les normes.

Article 8

Hom podrà recórrer als principis generals del dret com a mitjà d'interpretació de les normes escrites, o per suplir-les quan faltin.

Article 9

Cap norma no serà obligatòria abans de la seva publicació oficial.

Llevat que es disposi altrament per llei dels Coprínceps o del Consell General, les normes jurídiques entraran en vigor als quinze dies de llur publicació íntegra.

Article 10

En l'acompliment de llurs actes individuals o particulars, totes les autoritats han de respectar les normes de caràcter

general, àdhuc aquelles que emanin d'autoritats inferiors.

Article 11

La jurisdicció administrativa i fiscal controlarà la subjecció al Dret en l'exercici de la potestat reglamentària per part del Consell Executiu, la subjecció al Dret en l'activitat de l'Administració pública enumerada a l'article 13 del Codi, així com la subjecció als fins que legitimen la dita activitat.

Capítol II. L'Administració pública

Article 12

L'Administració pública és el conjunt d'institucions, organismes i persones per mitjà dels quals el poder executiu general i les autoritats locals garanteixen l'execució de les normes jurídiques i el funcionament dels serveis públics.

Article 13

Constitueixen l'Administració pública:

1. El Consell Executiu i els òrgans posats sota la seva direcció.
2. Els Comuns i Quarts i els òrgans que en depenen.
3. Els organismes autònoms o entitats parapúbliques.

Article 14

El Consell Executiu té les competències establertes pel Decret de 15 de gener de 1981 i per la Llei d'Organització de l'Administració General, adoptada de conformitat amb el mateix Decret.

Article 15

L'Administració General està ordenada jeràrquicament. Al capdamunt de la jerarquia es troba el Cap de Govern.

L'Administració General està composta per un conjunt d'administracions especialitzades. Cada una d'aquestes administracions especialitzades depèn directament del Cap de Govern o bé es troba sota l'autoritat jeràrquica d'un Conseller, membre del Consell Executiu.

Els secretaris i els directors constitueixen els graus intermedis de la jerarquia.

Els òrgans superiors de l'Administració dirigeixen l'activitat dels òrgans subordinats per mitjà d'instruccions de servei de

caràcter general, o d'ordres de servei de caràcter particular.

Article 16

Les corporacions locals estan també constituïdes per administracions jerarquizades i especialitzades, sota l'autoritat de llurs propis òrgans.

Aquestes administracions només resten sotmeses a les autoritats superiors pel que fa als controls establerts per la llei.

Article 17

Les Autoritats i els funcionaris vetllaran sempre per l'interès general. Els fets i les raons que motivin els actes de l'Administració han d'ésser sempre presentats de manera exacta.

Article 18

La desviació de poder, entesa com la utilització de competències administratives per a finalitats altres que aquelles que els han estat atribuïdes per l'ordenament jurídic, serà motiu de nul·litat dels actes i de responsabilitat per a autoritats i funcionaris.

Article 19

Les Autoritats i els funcionaris garantiràn el funcionament continuat i regular dels serveis públics.

Article 20

L'Administració pública està sotmesa al Dret.

Dins el marc de les competències creades per l'ordenament jurídic i de les condicions previstes per a l'exercici d'aquestes competències, l'Administració té la iniciativa de les decisions a prendre i pot apreciar l'oportunitat de la seva acció.

El Consell Executiu exercirà el poder reglamentari d'acord amb l'article cinquè, apartat 9, de la Llei d'Organització de l'Administració General, aprovada d'acord amb el Decret de 15 de gener de 1981.

Article 21

Tothom és igual davant l'Administració pública, sense que pugui ésser establerta cap discriminació per raó de naixença, de raça, de sexe, de religió, d'opinions o de qualsevol altra consideració personal o social.

L'Administració ha de tractar tots els ciutadans amb igualtat, objectivitat, neutralitat i imparcialitat. Els serveis administratius no poden comportar cap altra remuneració que la que autoritzin les lleis i els reglaments.

Article 22

Cap autoritat administrativa ni cap funcionari no té altres poders o competències que els que li són conferits per la llei o que li són delegats de conformitat amb la llei.

Article 23

Els actes administratius es presumeixen vàlids i són executoris, sense perjudici dels recursos administratius o jurisdiccionals de què disposen els administrats contra les actuacions administratives que lesionin llurs drets o llurs interessos legítims.

La subjecció al dret en l'exercici de les facultats reglamentàries i en l'activitat de l'Administració serà controlada per la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 24

Tot agent de l'Administració pública és responsable davant els seus superiors de l'acompliment del seu servei. Està sotmès al poder disciplinari, però només pot ésser sancionat per l'autoritat determinada per la llei, segons un procediment que garanteixi l'audiència i la defensa de l'interessat, i amb les sancions establertes per una norma jurídica preexistent.

Article 25

La llei establirà procediments de reclutament que proporcionin a l'Administració funcionaris i agents amb totes les garanties d'aptitud i de competència.

Aquests procediments tindran igualment per objecte garantir la igualtat d'accés als càrrecs públics tenint en compte els mèrits, els títols i la capacitat de cadascú.

La Llei determinarà les condicions en què podran ésser reclutades les persones que no gaudeixin de la nacionalitat andorrana.

Article 26

Tot funcionari està obligat als deures de diligència i de reserva. Els funcionaris estan sotmesos a les mateixes lleis civils i penals que els altres ciutadans. La Llei pot tipificar delictes especials per reprimir

les faltes particularment greus que presentin un lligam amb la funció.

Article 27

L'Administració és responsable dels perjudicis patrimonials que pogués ocasionar. Aquesta responsabilitat és exigible d'acord amb allò que estableix el Capítol V del present Codi.

Article 28

Els conflictes d'atribucions que oposin el Consell Executiu i les autoritats d'una o de diverses Parròquies, o que oposin diverses Parròquies entre si, o que oposin una Parròquia i els Quarts que la componen, seran resolts pel Consell General sense perjudici de recurs als Coprínceps.

Els conflictes d'atribucions que oposin diversos òrgans d'una mateixa administració seran resolts pel superior jeràrquic comú.

Capítol III. L'acte administratiu

1. Disposicions generals

Article 29

Els actes administratius, els efectes dels quals depenguin de la manifestació de voluntat d'una autoritat, col·legial o personal, o del seu consentiment o acord, o que siguin preparatoris de contractes o d'altres actes administratius, estan sotmesos a les regles generals del present Capítol.

Les lleis i els reglaments poden establir regles particulars per a certes categories d'actes o per a certs actes que no siguin contràries a les regles del present Codi.

Article 30

Dins el marc de l'organització administrativa jerarquitzada, els superiors poden donar ordres o instruccions de servei a llurs subordinats.

Les mesures d'ordre interior no tenen efectes directes sobre els administrats.

Si una ordre o una instrucció contenia disposicions en virtut de les quals es generessin obligacions per als administrats, aquesta disposició només seria vàlida si

reunia les condicions de l'acte reglamentari corresponent.

2. Regles relatives a la competència

Article 31

Per a ésser vàlids, els actes administratius han d'haver estat dictats en virtut d'una competència segons dret i per una autoritat o agent que tingui regularment atribuïda aquesta competència.

Article 32

No pot dictar-se vàlidament cap acte administratiu abans que el seu autor no tingui regularment atribuïda la competència per a fer-ho. Tampoc no pot dictar-se vàlidament després de la cessació oficial de les funcions del seu autor.

Els actes que comportin atribució o cessació de competència han d'ésser publicats.

Article 33

Tota autoritat, sense perjudici del poder discrecional de la tria de l'objecte i del moment de les seves decisions, ha d'exercir les seves competències.

La passivitat o la inacció administrativa poden ésser constitutives d'il·legalitat i generar responsabilitat administrativa.

En els supòsits en què l'autoritat administrativa no tingui prescrit cap termini per a prendre les mesures d'execució de les lleis i dels reglaments, la seva inacció no ha de prolongar-se més enllà d'un període raonable.

Article 34

El titular d'una competència només podrà delegar-la si la norma jurídica que li atribueix la competència preveu i autoritza la delegació.

La delegació s'ha de fer per mitjà d'un acte escrit, datat i signat pel delegant. L'acte ha d'indicar de manera precisa el titular, l'objecte i la naturalesa de la delegació, i ha d'ésser publicat.

Llevat que hi estigui expressament autoritzat, el titular d'una delegació no pot subdelegar les competències que li han estat atribuïdes.

Article 35

Per regla general, només es produeixen delegacions de signatura. La delegació és feta a una persona nominalment

designada. El delegat és habilitat per a signar els actes o per a prendre decisions en lloc del delegant. Aquest conserva el poder d'avocar els afers inclosos en la delegació. El delegant resta responsable dels actes dictats pel delegat.

Excepcionalment, i dins els casos previstos per la norma que autoritza la delegació, es poden produir delegacions de poders administratius. La delegació és feta al titular d'una funció i beneficia els titulars successius de la funció mentre no s'hi posi fi. El delegant transmet al delegat l'exercici d'algunes de les seves competències i no pot avocar afers inclosos dins el marc de la delegació. El delegat esdevé responsable dels actes per ell dictats. El delegant pot tanmateix controlar la seva acció.

El delegant pot en tot moment posar fi a les delegacions que hagi establert.

3. Forma dels actes administratius

Article 36

Abans de prendre una decisió, poden ésser prescrits determinats actes preparatoris a fi de fornir a l'Administració elements de judici o de conferir una garantia als administrats.

Sense que aquesta enumeració sigui limitativa, els actes preparatoris poden consistir en la consulta de persones o d'organismes qualificats, investigacions, audiència dels interessats, etc.

Si aquests procediments són establerts en interès de particulars, aquests han d'ésser informats amb precisió dels dies, llocs i objecte de la consulta i han de poder presentar degudament llurs observacions.

En el cas que les formalitats prescrites hagin estat omeses o s'hagin portat a terme de forma irregular, l'acte serà anul·lat quan hom pugui pensar raonablement que la decisió hauria pogut ésser diferent si l'Administració hagués respectat aquelles formalitats.

Article 37

Les deliberacions dels òrgans col·legials han de realitzar-se en les formes prescrites per les lleis, els reglaments i els costums que en regulen l'organització i el funcionament.

Sense perjudici d'aquestes regles particulars, hauran de respectar-se les regles següents:

1. No es podrà celebrar vàlidament cap reunió si els membres de l'assemblea no han estat regularment convocats dins un termini raonable que, tret de casos d'urgència, no ha d'ésser inferior a dos dies.

2. Llevat d'acceptació majoritària de l'assemblea, només s'hi podrà deliberar sobre les qüestions que figurin a l'ordre del dia indicat a la convocatòria.

3. El president tindrà la policia de l'assemblea, en garantirà la disciplina i vetllarà per la regularitat de les deliberacions. Si les regles que regeixen l'assemblea no precisen el caràcter públic o secret de la reunió, el president decidirà, d'acord amb l'assemblea, sobre l'admissió o la no admissió de públic.

4. Llevat de disposicions particulars contràries, una assemblea només podrà deliberar vàlidament si al començament de la sessió hi són presents o hi estan representats més de la meitat dels membres que la componen. Si aquest quòrum no s'aconsegueix, es farà una nova convocatòria dins un termini no inferior a vint-i-quatre hores. En segona convocatòria, l'assemblea podrà deliberar sense condicions de quòrum.

5. Els acords seran presos per majoria de votants. En cas de divisió de vots a parts iguals, el president gaudeix de vot diriment.

6. De cada sessió, se n'aixecarà un acta escrita i signada pel president i pel secretari. Aquesta acta esmentarà almenys les decisions adoptades i les votacions a què han donat lloc.

7. Llevat de disposició contrària, el públic tindrà la possibilitat de conèixer les actes.

Article 38

Els actes administratius han d'ésser escrits, i datats i signats per l'autoritat competent.

Article 39

Els actes administratius han d'ésser obligatòriament motivats quan produeixin un efecte desfavorable a aquells a qui s'apliquen i quan, tot i produir un efecte favorable, s'apartin d'altres decisions

precedentment adoptades en supòsits semblants.

La motivació ha de comportar l'enunciat de les consideracions de dret i de fet que constitueixen el fonament de la decisió.

Article 40

No obstant les disposicions de l'article 38, el silenci guardat per l'Administració sobre una sol·licitud que li ha estat feta pot tenir valor de decisió:

a) excepcionalment, decisió d'acceptació en els casos en què així ho estableixi una norma de manera expressa;

b) generalment, decisió de rebuig de la sol·licitud o de refús, quan l'Administració deixa la sol·licitud sense resposta durant un termini de dos mesos.

Tanmateix, àdhuc després de l'expiració d'aquest termini, l'Administració pot prendre una decisió favorable al sol·licitant.

Hom podrà recórrer contra la decisió tàcita de l'Administració, davant la jurisdicció competent, en les condicions i terminis que seran fixats per la Llei reguladora de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 41

Les dades contingudes en l'acte administratiu gaudeixen de presumpció d'exactitud. En cas de recurs, la prova de la inexactitud ha d'ésser aportada pel recurrent.

L'Administració sempre pot corregir els errors materials que siguin advertits. Aquestes correccions no poden modificar en cap mesura el contingut, el sentit o l'abast de l'acte.

Article 42

1. Els administrats tenen dret a demanar el coneixement dels documents administratius, llevat de les excepcions establertes, tant en benefici de l'Administració com dels administrats, pels apartats 2, 3 i 4 del present article.

La informació tindrà lloc, segons els casos, sigui per la consulta gratuïta a les oficines de l'Administració, sigui pel lliurament de còpies a despeses del sol·licitant.

Tot ús fraudulent de la informació així aconseguida serà perseguit penalment.

L'administrat que cregui ésser objecte d'un refús d'informació pot recórrer directament a la jurisdicció administrativa i fiscal.

2. L'Administració pot refusar la consulta de documents protegits pel secret establert per llei.

3. Les informacions nominatives contingudes en els documents administratius només són comunicables a les persones que siguin titulars d'un dret subjectiu o d'un interès legítim, personal i directe en l'afer.

Es consideraran nominatives les informacions que permetin, sota la forma que sigui, directament o no, la identificació de les persones a les quals es refereixen.

4. Els documents que continguin dades personals de caràcter policial, processal, clínic o de qualsevulla altra naturalesa, que puguin afectar la seguretat de les persones, llur honor, la intimitat de llur vida privada i familiar, o la seva pròpia imatge, només podran ésser comunicats amb el consentiment exprés dels afectats, o quan hagin transcorregut cinquanta anys des de llur mort, o per manament judicial.

4. La decisió

Article 43

Tota decisió ha d'ésser exempta de vici. La voluntat de l'autoritat administrativa no ha d'haver estat provocada per l'engany o per la violència. Tampoc no ha de contenir errors de dret o de fet.

5. Eficàcia dels actes administratius en el temps

Article 44

Els actes administratius no poden, en principi, produir efectes que es remuntin a una data anterior a llur promulgació.

L'acte administratiu existeix i entra en vigor a partir del moment en què ha estat realitzada la manifestació de voluntat de l'autoritat administrativa que el dicta. Aquesta manifestació de voluntat és normalment certificada per la signatura de l'acte.

Article 45

L'eficàcia de l'acte respecte a aquells a qui s'aplica està condicionada per l'acompliment regular de mesures de pu-

blicitat destinades a fer conèixer oficialment l'acte als interessats i a fer-lo executori.

Aquestes mesures són:

la publicació, pel que fa a les normes reglamentàries

la notificació, pel que fa als actes individuals

Article 46

La mesura de publicitat ordinària és la publicació en el Butlletí Oficial. A més a més, podrà utilitzar-se la publicació tradicional per edictes o qualsevol altre procediment expressament establert per una norma.

Article 47

La notificació s'ha de fer per escrit, sigui a les oficines administratives per convocatòria de l'Administració, sigui a domicili, per un agent qualificat o per lletra amb acusament de recepció.

La notificació s'ha de fer obligatòriament a les persones que resultin afectades en llurs drets o interessos per l'acte, o a llur representant.

L'acte de notificació haurà de contenir indicacions suficients sobre el seu contingut i la seva data, i expressarà els recursos que puguin interposar-s'hi, a fi que sigui oposable tant a l'Administració com a l'interessat.

Llevat de disposició contrària, l'acte individual serà aplicable en el mateix moment en què se'n faci la notificació.

L'absència o la irregularitat de la notificació suspendran els terminis de recurs.

Article 48

Són nuls de ple dret els actes administratius:

a) dictats per un òrgan manifestament incompetent

b) en què el contingut és impossible o és constitutiu d'una infracció penal

c) que transgredeixen d'una manera total i absoluta el procediment legalment establert a llur respecte, o que violen les regles essencials per a l'expressió de la voluntat dels òrgans col·legials

d) que infringeixen l'article 7 del present Codi

Article 49

1. Són anul·lables els actes de l'Administració que comporten qualsevol trans-

gressió de l'ordenament administratiu, compresa la desviació de poder.

Tanmateix el vici de forma només comportarà l'anul·lació si les formalitats omeses eren indispensables perquè l'acte assolís el seu fi o si els interessats s'han vist privats de mitjans de defensa establerts en llur interès.

Els actes administratius dictats fora de termini seran anul·lables únicament si la natura d'aquest termini ho imposa.

2. L'Administració podrà validar els actes anul·lables corregint els vicis que els afecten.

a) Si el vici consisteix en la incompetència, la validació podrà ésser efectuada per l'òrgan competent, si aquest és el superior jeràrquic de l'autor de l'acte irregular. La validació produirà efecte a la seva data, sense perjudici de les disposicions relatives a la retroactivitat dels actes administratius.

b) Si el vici consisteix en l'absència d'una autorització necessària, la validació resultarà de l'atorgament de l'autorització per part de l'òrgan competent.

6. L'execució dels actes administratius

Article 50

Els actes administratius regularment dictats i publicats o notificats són executoris, llevat que estiguin sotmesos a condició o a una ulterior aprovació, s'imposen tant a les autoritats administratives i judicials com als administrats. Han d'ésser obeïts per tots aquells a qui imposin obligacions.

La interposició de qualsevol recurs no suspendrà l'execució de l'acte impugnat. Això no obstant l'Autoritat que hagi de resoldre el recurs podrà suspendre l'execució de l'acte recorregut en el cas que l'execució pogués causar perjudicis de difícil o impossible reparació o quan es tracti d'actes nuls de ple dret.

Article 51

La llei de l'Autoritat competent establirà sancions penals i administratives per tal de reprimir la desobediència als actes administratius. Regularà també els casos en què l'Administració pública pot acudir a l'execució forçosa.

Excepcionalment, en cas d'extrema urgència, i si no existeix cap altre mitjà per a evitar un perill greu, les autoritats administratives podran recórrer a mesures d'execució forçosa, àdhuc sense habilitació legislativa, i sense perjudici de la responsabilitat patrimonial de l'Administració que se'n pugui derivar.

Les sancions administratives no podran ésser superiors a les penals, ni comportaran mai privació de llibertat. No podrà imposar-se simultàniament una sanció penal i una altra d'administrativa per un mateix fet, llevat dels supòsits de subjecció especial de l'inculpat.

El procediment sancionador establert per lleis i reglaments particulars haurà de respectar, en tot cas, les disposicions del Capítol IX del present Codi.

Capítol IV. Els contractes administratius

Article 52

L'adjudicació de tots els contractes d'obres, de subministraments i de gestió de serveis públics que celebra l'Administració tindrà lloc amb respecte dels principis de publicitat i concurrència. S'exceptuen d'aquesta regla els supòsits en què es requereixi una qualificació especial, i els contractes de petita quantia.

Els contractes que transgredeixin la prescripció de l'apartat anterior seran nuls, llevat que motius d'urgència i d'extrema necessitat en justifiquin l'adjudicació sense formalitats prèvies.

Article 53

Les formalitats a acomplir per a les subhastes, licitacions, concursos i anuncis d'ofertes, així com els casos en els quals caldrà emprar cada un d'aquests procediments, seran fixats prèviament per l'autoritat competent.

Article 54

Els dubtes i qüestions litigioses relatius a la interpretació, modificació o resolució dels contractes d'obres, subministraments o serveis públics seran resolts per l'administració contractant.

Les decisions d'aquesta podran ésser objecte de recurs davant la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 55

1. Els contractes relatius a obres, subministraments o serveis públics es regiran per les regles dels plecs de condicions que els siguin aplicables, per aquelles que resultin de les lleis i reglaments vigents amb anterioritat a llur signatura i, subsidiàriament, pel dret comú.

2. Si les necessitats del servei públic ho exigeixen, l'Administració podrà modificar els termes del contracte, indemnitzant, quan escaigui, el contractant pels danys efectivament ocasionats. Per la mateixa raó i en les mateixes condicions l'Administració podrà procedir a la rescissió del contracte.

Article 56

Els contractants tindran dret a ésser indemnitzats pels perjudicis que els siguin causats per les mesures o decisions de caràcter general que afectin de manera greu un element del contracte, així com pels que puguin resultar de fets nous, estranys a la voluntat de les parts i que comportin una alteració de les condicions econòmiques previstes per a llur execució.

Article 57

Sense perjudici del dret d'indemnització previst pels articles precedents, els titulars de convenis d'obres públiques i els concessionaris de serveis públics estan obligats a garantir l'execució de llurs obligacions sense cap interrupció.

Capítol V. La responsabilitat administrativa

Article 58

Qualsevol fet, acció o ommissió d'una de les administracions públiques esmentades a l'article 13 d'aquest Codi, que produeixi un dany, si és susceptible d'originar responsabilitat administrativa d'acord amb l'article 59, obliga l'administració responsable a reparar el perjudici causat.

Per a donar lloc al dret a la reparació, el perjudici ha d'ésser cert, avaluable econòmicament, ha de poder-se individualitzar en una persona o grup de persones, i ha de lesionar una situació protegida pel dret.

Si el dany té l'origen en un fet dolós o en una negligència greu imputable directament a una autoritat, funcionari o agent, i aquest fet o negligència pot deslligar-se de la funció, podrà exigir-se la responsabilitat personal del seu autor per la via civil.

Si l'Administració pública actua en relacions de dret privat, respondrà directament i per la via civil dels danys i perjudicis causats per les seves autoritats, funcionaris o agents, i les actuacions de tots ells seran considerades actes propis de l'Administració pública.

Llevat de disposició contrària, l'Administració pública no respondrà dels danys causats pels titulars de concessions administratives, ni dels ocasionats pels contractistes que executin obres, serveis o subministraments per a l'Administració.

Article 59

Constitueixen causes de responsabilitat administrativa:

1. La falta de servei, ocasionada per la mala organització del servei, pel seu funcionament en condicions il·legals o tècnicament defectuoses, o per la manca de funcionament del servei en aquells supòsits en què estava obligat a fer-ho.

2. El risc anormal, originat per la realització d'activitats administratives que exposin un o alguns administrats a un perill particular i excepcional, àdhuc si aquelles activitats es portaven a terme en interès general.

3. El trencament de la igualtat davant la llei i davant els serveis públics pel fet de refusar a alguna o algunes persones els avantatges atorgats a d'altres que es trobin en la mateixa situació, o d'imposar-los càrregues superiors a les que pesen sobre els altres ciutadans, sense que aquesta desigualtat de tracte pugui justificar-se per motius legítims.

4. El retard de l'Administració en el compliment de sentències fermes i executives.

5. Els altres supòsits establerts per la llei.

La força major és causa eximent de la responsabilitat. El cas fortuït, el fet d'un tercer i la culpa de la víctima poden eximir o modular aquella responsabilitat.

Article 60

Per al càlcul de la indemnització hom tindrà en compte la situació tal com estava abans de produir-se el fet danyós. El perjudici serà avaluat a la data en què tingui lloc la reparació.

La indemnització ha de cobrir exactament el perjudici causat, ha de compensar el dany sofert per la víctima i no ha de produir un enriquiment d'aquesta.

Article 61

La reclamació ha de presentar-se davant l'Administració responsable. El dret a reclamar prescriu en el termini d'un any a comptar de la data en què es produí el fet, l'acció o l'omissió que el motiva.

La reclamació se sotmetrà a les regles establertes en el Capítol VIII d'aquest Codi.

Contra la decisió de l'Administració responsable podrà interposar-se recurs administratiu, d'acord amb el Capítol IX d'aquest Codi, recurs que serà requisit necessari per a l'accés a la via jurisdiccional.

Article 62

La jurisdicció administrativa i fiscal és, en tot cas, competent per a entendre de l'acció de responsabilitat administrativa si el perjudicat no obtingués satisfacció per la via administrativa.

Article 63

Si l'Administració pública estima que el fet danyós està deslligat en tot o en part del servei i que és personalment imputable a l'autoritat, funcionari o agent que n'és l'autor, per raó de dol o negligència greus, pot demanar a la jurisdicció administrativa i fiscal que l'emplaci com a part en el judici, per tal que se sotmeti a la Sentència.

Si l'Administració pública és condemnada sense haver emplaçat l'autoritat, funcionari o agent a què es refereix el paràgraf precedent, podrà repetir contra ell per mitjà d'una acció de rescabament. Aquesta acció serà plantejada davant la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 64

Si una autoritat, funcionari o agent és perseguit per la víctima d'un dany davant la jurisdicció civil, i estima que els fets que li són imputats donen lloc a responsabilitat d'una Administració pública, ha

de plantejar l'excepció d'incompetència de jurisdicció.

Capítol VI. La funció pública

Article 65

L'exercici amb caràcter permanent de la funció pública serà confiat a funcionaris, sotmesos a un règim estatutari de dret públic que respecti el servei objectiu als interessos generals i els principis d'eficàcia, d'imparcialitat i de subjecció a les normes de dret i al respecte a les Institucions del Principat.

Les persones públiques podran també contractar els serveis d'altre personal per a la realització d'estudis, projectes o d'altres prestacions de naturalesa temporal o indefinida. Els litigis a què puguin donar lloc aquests contractes dependran, segons la naturalesa del contracte, de la jurisdicció civil o de la jurisdicció laboral.

Article 66

Els funcionaris estan obligats a l'acompliment fidel de llur funció i a l'obediència a les ordres i instruccions de llurs superiors. Han de col·laborar amb llurs col·legues al millorament del servei i a la coordinació de les activitats.

Tractaran el públic amb una correcció extrema. Respectaran llurs superiors, es faran respectar i obehir pels funcionaris subordinats i corregiran amb rapidesa els mancaments d'aquests a llurs deures.

Els funcionaris observaran en tot moment una conducta d'una dignitat perfecta, respectaran el deure de discreció i de reserva respecte als afers dels quals tenen coneixença per raó de llurs funcions i consagrarán al servei el millor de llurs aptituds professionals i de llur capacitat de treball.

Els funcionaris poden ésser obligats, per raó de llur funció, al secret professional.

L'exercici de la funció pública és incompatible amb el del comerç o la indústria i amb el de qualsevol ofici, professió o càrrec públic.

Article 67

Els funcionaris tenen dret a la protecció que comporta llur càrrec i a la consi-

deració social deguda a llur situació jeràrquica i a la dignitat de la funció pública. Tenen dret a una retribució adequada que els permeti viure amb la dignitat que exigeix llur funció.

Així mateix, tenen dret a l'estabilitat de l'ocupació, a vacances retribuïdes i a una pensió de jubilació a l'edat i en les condicions legalment determinades.

Article 68

El reclutament dels funcionaris serà sotmès a regles de publicitat i concurrència. Tindrà lloc per via de concurs o d'exàmens en les condicions fixades per les autoritats competents, que respectaran en tot cas els principis de capacitat i de mèrit en la selecció dels aspirants.

Article 69

Els funcionaris són responsables de la bona gestió del servei que tenen a llur càrrec.

La responsabilitat pròpia dels funcionaris no exclou la que pot afectar altres graus jeràrquics.

Article 70

Els funcionaris respondran civilment, penalment i disciplinàriament dels mancaments a llurs deures i dels danys ocasionats al servei o als administrats.

Article 71

Els funcionaris respondran davant l'Administració dels danys i perjudicis que puguin ocasionar als béns i als serveis que tenen a llur càrrec.

La responsabilitat serà depurada per via administrativa. El funcionari podrà recórrer davant la jurisdicció administrativa i fiscal contra les decisions que el perjudiquin.

Article 72

Les faltes disciplinàries es divideixen en tres classes: lleus, greus i molt greus.

1. Les faltes lleus seran sancionades directament pel superior jeràrquic, després de l'audiència del funcionari prèviament informat dels fets que se li imputen. La sanció es documentarà en un acta redactada pel superior, de la qual se'n donarà còpia a l'interessat.

2. Les sancions per faltes greus i molt greus s'imposaran mitjançant un procediment que doni lloc a un expedient que

comporti la comunicació de càrrecs i proves a l'inculpat i el tràmit d'audiència amb possibilitat de defensa.

3. La sanció més elevada per a les faltes molt greus és la separació del servei, que serà imposada sempre per l'autoritat investida del poder de nomenament.

Article 73

Els terminis de prescripció són de dos mesos per a les faltes lleus, d'un any per a les faltes greus i de dos anys per a les faltes molt greus. Aquests terminis es computaran a partir del moment en què la falta hagi estat coneguda pel funcionari o l'autoritat investida del poder de sanció.

Article 74

La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil i penal que podria correspondre pels mateixos fets.

Article 75

Totes les qüestions que se suscitin entre funcionaris i l'organisme públic del qual depenen, ja sigui el Consell General, el Consell Executiu, els Comuns, les entitats parapúbliques o altre, seran recurribles davant la jurisdicció administrativa i fiscal.

Capítol VII. Els béns de les persones públiques

1. Béns de domini públic i béns de domini privat o patrimonials

Article 76

Els béns de les persones públiques andorranes, general i locals, es classifiquen en béns de domini públic o béns públics, i béns de domini privat o patrimonials.

Són béns de domini públic els béns de les persones públiques andorranes afectats a l'ús públic, almenys tàcitament, o a un servei públic com a element essencial d'aquest, o al foment de la riquesa nacional, i aquells als quals una llei atribueixi expressament aquest caràcter.

Pertanyen també al domini públic els béns mobles que integren el patrimoni artístic, històric o documental en possessió de l'Administració pública.

Les disposicions del present capítol no són aplicables als béns pertanyents als Coprínceps o a l'Església.

Article 77

1. Són béns patrimonials:

- a) els béns pertanyents a les persones públiques i que no formen part del domini públic
- b) els drets reals i d'arrendament dels quals aquestes persones siguin titulars, així com els drets de qualsevol natura que derivin del domini dels béns patrimonials
- c) els drets de propietat incorporària que els pertanyin
- d) els títols de societats civils o comercials
- e) qualsevol altre bé de què les persones públiques siguin titulars i que no hagi d'ésser considerat de domini públic.

2. Els béns patrimonials estan sotmesos al règim de dret privat.

Article 78

Els béns de domini públic perdran aquesta qualitat i seran integrats en el patrimoni privat de les persones públiques de què es tracti:

- a) per decisió expressa del Consell General, dels Comuns o dels Quarts, previ expedient amb informació pública que estableixi que el bé ha deixat d'ésser necessari per a l'ús públic, el servei públic o el foment de la riquesa nacional;
- b) per raó de llur no utilització durant vint anys per a un ús o servei públic, o, en cas de tractar-se de béns afectats a l'ús públic en consideració a llur naturalesa, per llur alteració o degradació física sense intervenció humana durant vint anys.

Article 79

Els béns patrimonials adquiriran la qualitat de béns de domini públic:

- a) quan, per una resolució expressa, siguin afectats a un ús o a un servei públic.
- b) quan hagin estat utilitzats de fet durant el termini d'un any per a un ús o un servei públic.

Article 80

Sense necessitat de cap acte formal, tindran la consideració de béns de domini públic els béns adquirits per via d'usucapció per les persones públiques, quan vinguin essent destinats a l'ús o al servei públic durant els terminis de prescripció.

Article 81

Els béns adquirits per expropiació forçosa es consideraran afectats als fins dels organismes o serveis que hagin originat la declaració d'utilitat pública o d'interès general.

Article 82

El Consell General i el Consell Executiu, els Comuns i els Quarts tenen plena capacitat per a adquirir per tots els mitjans jurídics i posseir béns de tota mena, i per a exercitar els recursos i les accions que calguin en defensa de llurs drets.

Article 83

Els béns vacants pertanyen al Consell General, en qualitat de béns patrimonials.

La declaració de vacança o abandó correspon a la jurisdicció civil mitjançant un procediment abreujat que, en tot cas, comprendrà les fases següents:

1. Demanda de declaració de béns vacants.
2. Notificació de la demanda a totes les persones que puguin ostentar qualsevol títol sobre els dits béns, i publicació en el Butlletí Oficial.
3. Decisió de la jurisdicció civil.

Aquesta decisió serà ferma i executiva una vegada hagin transcorregut tretze dies a comptar de la seva publicació en el Butlletí Oficial i en dos periòdics entre els de major divulgació en el Principat, i no hagi estat impugnada per ningú.

En cas que compareguin en l'expedient pretesos titulars dels béns en qüestió, se seguiran les regles generals del procediment civil.

Article 84

Les institucions enumerades a l'article 82 i les administracions públiques amb personalitat jurídica podran adquirir béns a títol gratuït sense cap restricció.

Tanmateix, si l'adquisició estigués sotmesa a condicions o a modalitats oneroses, l'acceptació només serà possible previ expedient en el qual es demostrï que el valor del gravamen no ultrapassa el valor del bé adquirit.

L'acceptació d'herència s'entendrà sempre a benefici d'inventari.

Article 85

Les adquisicions a títol onerosos estaran sotmeses a regles de publicitat i concurrència i es desenvoluparan segons els procediments previstos per a la contractació administrativa.

Tanmateix, i encara que no sigui utilitzat el procediment d'expropiació, el Consell General, el Consell Executiu, i els Comuns i Quarts podran prescindir del procediment de contractació i autoritzar l'adquisició directa d'immobles o de terrenys en els quals s'hagi de construir, quan l'adquisició sigui feta atenent a les particularitats del bé, quan les necessitats del servei públic ho exigeixin o quan l'operació hagi d'ésser efectuada amb extrema urgència.

2. Règim jurídic dels béns de les persones públiques**Article 86**

Els béns de domini públic són inalienables, imprescriptibles i inembargables mentre conservin aquest caràcter.

Article 87

L'alienació de béns immobles requerirà la prèvia declaració d'alienabilitat i es realitzarà mitjançant subhasta pública.

Correspon al Consell General, als Comuns i als Quarts la declaració d'alienabilitat dels béns immobles no afectats al servei públic i la utilització dels quals per a aquests fins no es prevegi a curt termini.

Article 88

Els béns immobles patrimonials declarats alienables en les condicions previstes a l'article precedent, podran ésser permutats per altres d'aliens, prèvia taxació pericial i a condició que la diferència de valor entre els béns permutats no sigui superior al cinquanta per cent del que el tingui més elevat.

Article 89

Els béns la utilització o explotació pública dels quals no sigui previsible podran ésser cedits gratuïtament a institucions o corporacions que hagin d'utilitzar-los per a fins d'utilitat pública o social.

Article 90

No es podran crear càrregues que gravin els béns i drets patrimonials sinó en

les condicions requerides per a llur alienació.

Article 91

La utilització dels béns afectats a serveis públics estarà sotmesa a les regles pròpies d'aquests serveis, així com a les regles establertes per les autoritats i els funcionaris que en siguin responsables.

Article 92

Els béns patrimonials seran explotats tot recercant la millor rendibilitat i mitjançant les formes usuals de la pràctica civil i mercantil.

Tanmateix els arrendaments a particulars i qualsevol altra forma de cessió se sotmetran als procediments de publicitat i concurrència i s'atorgaran mitjançant subhasta pública.

Article 93

L'Administració podrà procedir a la delimitació entre els béns que li pertanyen i els béns pertanyents a tercers quan els límits siguin imprecisos o apareguin indicis d'usurpació. La delimitació es farà mitjançant un procediment administratiu que comporti l'audiència dels interessats.

Un cop indicat aquest procediment administratiu de delimitació, no es podrà iniciar cap procediment judicial amb el mateix objecte, ni seran admesos interdictes sobre l'estat possessori de les finques, fins al terme del procediment de delimitació.

Article 94

El Consell General i el Consell Executiu, els Comuns i els Quarts podran recuperar per ells mateixos la possessió de llurs béns de domini públic a qualsevol moment.

Podran recuperar els béns de domini privat dins el termini d'un any a partir de la data de la usurpació. Passat aquest termini, hauran d'exercitar l'acció reivindicatòria davant els tribunals ordinaris.

No s'admetran interdictes contra les actuacions de l'Administració en aquesta matèria.

Article 95

Els particulars que per les informacions donades o de qualsevol altra manera hagin ajudat les persones públiques a recuperar llurs béns, seran recompensats de la manera que reglamentàriament

es determini i sense que el valor de la recompensa pugui superar el deu per cent del valor del bé recuperat.

Article 96

El Consell General, el Consell Executiu, els Comuns i els Quarts aixecaran un inventari dels béns de domini públic i patrimonials que comprendrà especialment les construccions i terrenys adjacents i els béns mobles de caràcter històric, documental, artístic o de valor econòmic considerable.

Article 97

L'extinció dels drets constituïts sobre els béns de domini públic en virtut de permís, autorització, concessió o de qualsevol altre títol i de les situacions possessòries que en siguin conseqüència, tindrà lloc per via administrativa prèvia instrucció d'un expedient en el curs del qual els interessats hauran d'ésser escoltats. Seguint les regles jurídiques aplicables, l'interessat tindrà o no dret a indemnització.

Article 98

Els funcionaris encarregats de la gestió dels béns de les persones públiques que, per dol o per negligència, hagin estat a l'origen de la pèrdua o de la degradació d'aquests béns respondran davant l'Administració del dany o perjudici sofert per aquesta.

Aquesta responsabilitat se substanciarà en un procediment administratiu independent o en un procediment disciplinari. L'Administració podrà rescabalar-se del dany a partir del sou o del patrimoni del funcionari, sense perjudici de recurs per part d'aquest davant la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 99

Els particulars que per dol o per negligència ocasionin danys als béns de domini públic o els usurpin, seran castigats amb una multa l'import de la qual s'elevarà al doble del perjudici causat o del valor del bé usurpat, sense perjudici de la reparació del dany o de la restitució del bé.

Article 100

Quan els fets a què es refereixen els articles anteriors constitueixin infraccions de caràcter penal, els procediments

administratius restaran en suspens mentre aquella jurisdicció no es pronunciï.

3. Ús dels béns de domini públic

Article 101

La utilització dels béns afectats a un ús públic serà considerada:

1. Un ús comú, quan aquest sigui igual per a tots els ciutadans indistintament, de manera que l'ús per part dels uns no exclougui l'ús per part dels altres, i podrà ésser:

a) general, quan no concorrin circumstàncies particulars.

b) especial, quan concorrin circumstàncies particulars per raó de la perillositat o de la intensitat de l'ús, o per d'altres causes.

2. Un ús privatiu, quan tingui lloc mitjançant l'ocupació d'una porció de domini públic en unes condicions que limitin o exclouguin la utilització per part dels altres.

Article 102

L'ús comú especial dels béns de domini públic podrà ésser sotmès a una llicència ajustada a la naturalesa del bé, als actes de la seva afectació i de la seva obertura a l'ús públic i als preceptes de caràcter general.

Les autoritzacions seran atorgades directament, llevat que, per alguna circumstància, llur nombre hagi d'ésser limitat; en aquest cas seran concedides per via de licitació, i si això no fos possible perquè tots els candidats reunissin les mateixes condicions, mitjançant sorteig.

Les autoritzacions concedides atenent consideracions personals del subjecte o les concedides en nombre limitat, no seran transmissibles.

Article 103

Les utilitzacions privatives del domini públic que no requereixin la realització d'obres de caràcter permanent seran objecte de permisos d'ocupació temporal que l'Administració podrà revocar en tot moment sense indemnització per a l'ocupant.

Quan hi hagi diversos candidats a l'ocupació temporal, la concessió es farà seguint les regles de publicitat i concurrència.

Article 104

Les ocupacions privatives de domini públic que requereixin la realització d'obres de caràcter permanent seran objecte de concessió administrativa pel procediment de competència de projectes i per un temps limitat que no podrà ultrapassar els noranta-nou anys.

La concessió no afectarà el dret de propietat i haurà de respectar els drets de tercers, i comporta, encara que no sigui explícit, la facultat de l'Administració de rescatar-la abans del seu venciment si hi ha raons d'interès públic que ho justifiquin. L'Administració haurà de reparar els danys causats al concessionari, llevat que aquest no sofreixi cap perjudici.

4. Béns comunals

Article 105

Els béns comunals, siguin o no afectats a l'ús públic o a un servei públic, o al foment de la riquesa nacional, estaran sempre sotmesos al règim jurídic dels béns de domini públic.

La utilització dels béns comunals pot ésser objecte d'expropiació per a ésser afectada a un servei públic. Acabada aquesta afectació la seva utilització retornarà al titular del bé comunal.

Sense perjudici dels drets adquirits, l'ús privatiu dels béns comunals serà objecte de concessió administrativa que no podrà excedir un termini màxim de trenta anys.

Es podran permutar porcions de territori comunal amb porcions de territori privat o comunal, prèvia taxació judicial i mitjançant expedient amb informació pública i a condició que la diferència de valor entre els béns permutats no sigui superior al cinquanta per cent del que el tingui més elevat.

Capítol VIII. Procediment administratiu

1. Disposicions generals

Article 106

Qualsevol procediment establert per lleis particulars o reglaments haurà de respectar, en tot cas, les disposicions del present capítol.

Article 107

El procediment administratiu pot ésser iniciat a iniciativa de l'Administració o de persona interessada. Es considera persona interessada:

a) la que el promogui com a titular de drets o d'interessos legítims.

b) la que, sense haver iniciat el procediment, ostenti drets que puguin resultar directament afectats per la decisió que s'adopti.

c) la que pugui resultar afectada per la resolució en els seus interessos legítims, personals i directes i es personi en el procediment, mentre no hagi recaigut resolució definitiva.

En tots dos casos, les autoritats administratives hauran de respectar les formalitats, terminis, mesures d'instrucció i mesures de publicitat prescrites per les lleis i els reglaments, així com tots els procediments necessaris per a garantir la regularitat i l'oportunitat de l'acció administrativa, la seva conformitat a l'interès general i el respecte dels drets i interessos legítims dels administrats i de les llibertats públiques.

2. Les sol·licituds i altres iniciatives dels interessats

Article 108

Els interessats amb capacitat d'obrar podran actuar per mitjà de representant. Les actuacions administratives s'entendran amb el representant quan així ho sol·liciti l'interessat.

Per a formular reclamacions, desistir d'instàncies i renunciar a drets en nom d'altri, caldrà acreditar la representació mitjançant document públic, document privat amb signatura notarialment legitimada i, si fa al cas, legalitzada, o poder "apud acta". Per als actes o gestions de pur tràmit, la representació es presumirà.

Quan un escrit estigui signat per diversos interessats, les actuacions a les quals doni lloc l'escrit s'entendran amb el primer signatari, tret del cas que en l'escrit s'expressi altrament.

Article 109

Llevat que les disposicions en vigor disposin altrament, tota sol·licitud ha d'ésser formulada per escrit i ha d'anar datada i signada per l'interessat o pel seu representant.

El sol·licitant, eventualment, haurà d'aportar una prova de la representació de la sol·licitud i de la data. L'Administració té l'obligació de lliurar-li els acusaments de recepció, rebuts, certificats d'inscripció o qualsevol altre document necessari a aquest efecte.

Els interessats en un expedient administratiu tindran dret a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la seva tramitació, i a tal fi podran sol·licitar l'oportuna informació prop de les oficines corresponents.

Els interessats podran sol·licitar que els sigui expedida còpia certificada de qualsevol extrem concret contingut en l'expedient.

L'expedició d'aquestes còpies no podrà ésser negada quan hagi recaigut resolució en l'expedient.

A la presentació d'un document, els interessats hi podran acompanyar una còpia amb la finalitat que l'Administració, prèvia la corresponent comprovació, els retorni l'original.

Els interessats podran sol·licitar el desglossament dels documents que presentin i llur devolució, cosa que acordarà el funcionari que instrueixi el procediment, el qual en deixarà nota o testimoni en l'expedient.

Si es tracta d'un document acreditatiu de la representació i el poder fos de caràcter general per a d'altres qüestions, el desglossament d'aquest i la seva devolució a l'interessat haurà d'acordar-se en el termini de tres dies.

Article 110

La sol·licitud ha de contenir les raons o motivacions de dret o de fet en les quals es fonamenta.

La motivació ha d'ésser presentada de manera precisa i explícita a fi que l'Administració estigui en condicions de decidir amb ple coneixement de causa.

Article 111

La sol·licitud ha d'anar acompanyada dels corresponents documents annexos o de les justificacions necessàries, de què el sol·licitant pugui disposar.

Quan en qualsevol moment es consideri que algun dels actes dels interessats no reuneix els requisits necessaris, l'Ad-

ministració ho posarà en coneixement del seu autor, atorgant-li, per a complimentar-los, un termini que no podrà excedir els deu dies.

Article 112

La sol·licitud ha d'ésser presentada a l'autoritat competent per a prendre la decisió d'acord amb les normes vigents i dins els terminis establerts.

L'Administració pública determinarà les oficines o serveis als quals els interessats s'hauran d'adreçar, segons la naturalesa i l'objecte de l'afer.

Article 113

Quan una autoritat es consideri incompetent per a entendre en una sol·licitud rebuda, la traslladarà a l'autoritat que consideri competent tot informant l'interessat d'aquest trasllat.

Els conflictes d'atribucions seran resolts segons les disposicions de l'article 28 del present Codi.

3. La instrucció dels expedients

Article 114

Els serveis administratius tenen la funció d'instruir els expedients, és a dir, de reunir tots els elements que permetin a l'autoritat competent de prendre una decisió amb ple coneixement de causa.

D'acord amb l'article 36 del present Codi, caldrà respectar la reglamentació sobre formes i terminis eventualment prescrits.

Les mesures d'instrucció i, especialment, els complements d'informació que puguin ésser demanats als interessats podran constituir causes de pròrroga dels terminis per a la presa de la decisió, pròrroga que no podrà excedir la meitat dels referits terminis, si les circumstàncies ho aconsellen i si amb aquesta pròrroga no es perjudiquen drets de tercers. Aquesta possibilitat no pot afectar mai els terminis dels recursos administratius i jurisdiccionals.

Article 115

L'autoritat o funcionari en el qual es doni alguna de les circumstàncies que es detallen en el paràgraf següent, s'abstindrà d'intervenir en el procediment i ho comunicarà al seu superior immediat, el qual resoldrà allò que sigui adient.

Són motius d'abstenció:

a) Tenir interès personal en la qüestió o ésser administrador de societat o d'entitat interessada, o tenir interès en alguna altra qüestió semblant, la resolució de la qual pogués influir en aquella, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Parentiu de consanguinitat fins al quart grau o d'afinitat fins al segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors de societats o d'entitats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment.

c) Amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.

d) haver tingut intervenció com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

L'actuació dels funcionaris en els quals concorrin motius d'abstenció, no implicarà necessàriament la invalidesa dels actes en què hagin intervingut.

Els òrgans superiors podran ordenar a les persones en les quals concorri alguna circumstància detallada en el present article que s'abstinguin de tota intervenció en l'expedient.

La no abstenció en els casos en què aquesta sigui procedent donarà lloc a responsabilitat.

Article 116

En els casos previstos a l'article anterior podrà promoure's recusació en qualsevol moment de la tramitació de procediment davant el mateix funcionari o el seu superior immediat.

La recusació es plantejarà mitjançant escrit en el qual es detallarà la causa o causes en què es fonamenta.

L'endemà, el recusat manifestarà al seu superior immediat si concorre o no en ell la causa al·legada. En el primer cas, el superior acordarà tot seguit la substitució.

Si hom nega la causa de recusació, el superior resoldrà en el termini de tres dies, previs els informes i les comprovacions que consideri adients.

Contra les resolucions adoptades en aquesta matèria, no hi cap la interposició de recurs, sense perjudici, però, d'al·legar la recusació en el moment d'interpo-

sat el recurs administratiu o jurisdiccional, segons que sigui procedent, contra l'acte amb el qual es conclou el procediment.

Article 117

En el curs de la instrucció, l'interessat haurà d'aportar a l'Administració, dins els terminis fixats, tots els documents, informacions, proves i indagacions que esdevinguin necessaris.

Article 118

Si durant la instrucció d'un procediment que no hagi gaudit de la publicitat en forma legal, s'adverteix l'existència d'interessats que ostentin drets que puguin resultar directament afectats per la resolució i que no hagin comparegut en el procediment, es comunicarà a aquestes persones la tramitació de l'expedient.

Article 119

En el curs de la instrucció, l'Administració pot adoptar les mesures conservatòries i les mesures provisòries necessàries per a salvaguardar la decisió que ha de prendre.

Aquestes mesures no perjudicaran la decisió definitiva. Seran prohibides les mesures que ocasionin un perjudici irreparable als interessats o que comportin violació de drets garantits per la llei.

Article 120

Acabada la instrucció de l'expedient es notificarà als interessats que disposen d'un termini de deu dies per a informar-se de l'estat del mateix expedient, per al·legar allò que estimin pertinent i per a presentar els documents i justificacions que creguin necessaris per a la resolució de l'afer. Es podrà prescindir d'aquest tràmit quan no es recullin en l'expedient ni siguin tinguts en compte en la resolució altres fets o al·legacions i proves que els adduïts per l'interessat.

4. La decisió

Article 121

D'acord amb l'article 33 del present Codi, l'Administració que hagi estat objecte d'una sol·licitud ha de prendre, en principi, una decisió i notificar-la al sol·licitant, dins els terminis establerts per les lleis o pels reglaments.

Si l'Administració refusa o negligeix de respondre, el seu silenci produirà els efectes previstos a l'article 40.

El termini de dos mesos que confereix al silenci de l'Administració el sentit d'una decisió tàcita de refús pot ésser prorrogat d'acord amb l'article 114.

Article 122

Qualsevol interessat pot desistir de la seva petició o renunciar al seu dret.

Si la sol·licitud fos formulada per dos o més interessats, el desistiment o la renúncia afectarà solament els qui l'hagin formulat.

L'Administració es limitarà a acceptar el desistiment o la renúncia i dictarà resolució declarant el procediment acabat, llevat del cas que tercers interessats hagin comparegut en el procediment i en demanin la continuació dins el termini de deu dies des que se'ls notificà el desistiment.

Si la qüestió suscitada en el procediment comportés un interès general, l'Administració podrà seguir el procediment privant la decisió de tot efecte davant els interessats.

Article 123

Quan un expedient estigui paralitzat per causa imputable a l'administrat, l'Administració advertirà a aquest darrer que, transcorreguts dos mesos, es produirà la caducitat del dit expedient i s'arxivarà. No s'aplicarà aquesta regla quan hi hagi tercers interessats en l'expedient que en demanin la continuació dins el termini de deu dies des que se'ls notifiqui la resolució de caducitat.

Capítol IX. Recursos administratius

Article 124

Tota persona que es cregui perjudicada per un acte o resolució de l'Administració podrà interposar-hi recurs, en la forma següent:

- Quan l'acte hagi estat dictat pel Consell Executiu, recurs de reposició davant el mateix Consell Executiu.
- En tots els altres casos, recurs d'alçada davant el Consell Executiu.

El termini per a la interposició de qualsevol d'ambdós recursos és de tretze dies, a comptar des de la data de notificació de l'acte que es recorre.

La resolució del recurs, sigui de reposició, sigui d'alçada, posa fi a la via administrativa.

Article 125

La interposició prèvia d'un recurs administratiu és un requisit necessari per a tenir accés a la via jurisdiccional.

Article 126

Transcorregut un termini de dos mesos des de la interposició del recurs administratiu sense que s'hagi notificat la corresponent resolució, el recurs es considerarà desestimat i quedarà oberta la via jurisdiccional.

Article 127

Contra la desestimació expressa o tàcita del recurs administratiu els administrats poden interposar, dins el termini de tretze dies, recurs davant la jurisdicció administrativa i fiscal.

Article 128

Quan en un recurs administratiu o jurisdiccional es formulin al·legacions que afectin terceres persones o quan la resolució pugui perjudicar-les en llurs drets o interessos, es donarà trasllat del recurs a aquestes persones, atorgant-los un termini de tretze dies perquè presentin les al·legacions que estimin adients en defensa de llurs drets.

Article 129

La interposició de qualsevol recurs no implica la suspensió de l'acte impugnat, però l'autoritat a la qual competeixi la seva resolució podrà acordar-la d'ofici o a instància de part, sempre que l'execució de l'acte recorregut pogués causar perjudicis d'impossible o de difícil reparació o que l'acte s'impugni per les causes de nul·litat de ple dret.

Capítol X. Terminis

Article 130

L'Administració, llevat de precepte contrari, podrà atorgar, a petició dels interessats, una pròrroga dels terminis establerts, sempre que aquesta no excedeixi la meitat dels referits terminis,

si les circumstàncies ho aconsellen i amb aquesta pròrroga no es perjudiquen drets de tercers. Aquesta possibilitat no pot afectar mai els terminis dels recursos administratius i jurisdiccionals.

Les lleis poden establir, excepcionalment, per a supòsits determinats, terminis més curts dels que estableix aquest Codi, però en cap cas els terminis que hi són fixats no podran reduir-se de més de la meitat.

Article 131

Els terminis es comptaran sempre a partir de l'endemà de la notificació o publicació de l'acte de què es tracti.

Sempre que no s'estableixi expressament altra cosa, els terminis determinats en dies ho seran en dies hàbils, i s'exclouran del còmput els dies festius.

Els terminis determinats en mesos o en anys es comptaran data a data. Si en el mes del venciment no hi havia un dia equivalent al de l'inici del còmput, el termini finalitzarà el dia primer del mes següent.

Si el darrer dia del termini era festiu, el termini finalitzarà el primer dia hàbil següent.

Article 132

Quan un acte hagi d'ésser executat en una oficina pública, el termini expirarà l'últim dia a l'hora normal de tancament de les oficines, llevat del cas que s'estableixi altrament.

Disposició transitòria

Mentre no s'instauri efectivament la jurisdicció administrativa i fiscal, les funcions previstes per l'article 11 d'aquest Codi de l'Administració s'exerciran d'acord amb el Dret vigent amb anterioritat al mateix Codi.

Perpinyà i La Seu d'Urgell, el vint-i-nou de març de mil nou-cents vuitanta-nou

*El Delegat Permanent
de S.E. el Copríncep
Episcopal
Nemesi Marquès*

*El Delegat Permanent
de S.E. el Copríncep
Francès
Roger Gros*